

Spis treści

Wstęp	3
1. Zielona transformacja europejskiej gospodarki	5
2. Główne Programy wsparcia zielonej transformacji w Polsce	11
3. Wybrane źródła dofinansowania zielonej transformacji przedsiębiorstw w Polsce	29
4. Komercyjne finansowanie zielonej transformacji	42

Wstęp

Szanowni Państwo,

transformacja energetyczna stanowi jedno z najważniejszych wyzwań, które stoją obecnie przed Unią Europejską i jej państwami członkowskimi. Dążenie do zrównoważonej i ekologicznej gospodarki oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych stało się priorytetem, który wymaga znacznych nakładów finansowych.

W niniejszym przewodniku przedstawiamy plan Unii Europejskiej na zieloną transformację, jego istotę, założenia i konsekwencje dla biznesu. Omawiamy również możliwości finansowania tej transformacji, skupiając się zarówno na środkach rozdysponowywanych na poziomie krajowym, jak i tych pochodzących z Komisji Europejskiej. W opracowaniu przedstawiamy także podział pod kątem konkretnych projektów, na jakie można uzyskać środki publiczne.

W projektach OZE, czy dużych inwestycjach związanych z transformacją energetyczną dużą rolę gra także finansowanie komercyjne. Dlatego w przewodniku przedstawiamy również instrumenty bankowe oraz założenia finansowania w dyscyplinie Project Finance.

Chcemy, aby opracowanie przygotowane przez ekspertów zespołu CRIDO było przystępnym źródłem wiedzy, o tym jak finansować projekty środowiskowe w Państwa firmach. Zachęcamy także do pobrania kalendarza naborów w przedstawionych konkursach. Ze względu na to, że terminy zmieniają się dość dynamicznie szczegółowy kalendarz znajdą Państwo w oddzielnym dokumencie, który będziemy na bieżąco aktualizować (link do pobrania kalendarza: <https://crido.pl/report/kalendarz-dotacji-dla-przedsiębiorcow/>).

Zachęcamy do korzystania ze środków przeznaczonych dla polskich przedsiębiorstw w budżecie Unii Europejskiej oraz oczywiście do transformacji energetycznej Państwa organizacji.

Z wyrazami szacunku

Magdalena Zawadzka
Partner w zespole Dotacji
i Ulg Podatkowych
w CRIDO

Wstęp

Szanowni Państwo,

rozwój biznesu w tak dynamicznej i często nieprzewidywalnej branży jak sektor OZE to z pewnością ogromny wysiłek dla Państwa zespołów. Ale jednocześnie towarzyszy temu duża satysfakcja. Tworzenie od podstaw nowej, zrównoważonej gałęzi gospodarki to niezbędny impuls dla krajowego przemysłu oraz usług. Zgodnie z europejskimi, jak i polskimi dokumentami strategicznymi i planistycznymi, energetyka wiatrowa w najbliższych dekadach w istotny sposób ma zwiększyć swój udział w miksie energetycznym. Jednak, aby plan wprowadzenia kolejnych gigawatów tej najtańszej energii do sieci elektroenergetycznej mógł się ziścić, potrzebna jest do tego odpowiednia baza zasobowo-przemysłowa.

Rozwój lokalnych łańcuchów dostaw dla energetyki wiatrowej to bezpieczeństwo wykonania projektów w terminie, to nowe miejsca pracy, pozytywny impuls dla gospodarki, szansa na

zagospodarowanie kompetencji i aktywów sektorów schyłkowych. To wielka szansa, na zmaterializowanie której potrzeba również wielkiego kapitału.

I niestety to jest ten moment, w którym zaczynają się schody. Niejednokrotnie jako zarządzający, nie wiemy, gdzie szukać sprawdzonych informacji o dostępnych na rynku instrumentach finansowania. Często nawet jeśli wiemy, nie mamy czasu i zasobów na to, aby przedzierać się przez wiele stron opisu, po to by dotrzeć do sedna. A gdy już z wysiłkiem wyselekcjonujemy program, z którego moglibyśmy skorzystać niejednokrotnie stawiane wymagania i ilość dokumentów niezbędnych do procesu pozyskiwania środków finansowania potrafi firmy zniechęcić.

Jako branża nie mamy czasu do zmarnowania. Odważne decyzje o przeskalowaniu działalności, o zwróceniu jej w stronę nowych, perspektywicz-

nych projektów, jakimi są inwestycje wiatrowe są dziś bardzo potrzebne.

W tym kontekście ogromnie się cieszę, że zespół CRIDO, korzystając ze swojego wieloletniego doświadczenia, wychodzi Państwu naprzeciw, prezentując aktualny podręcznik, katalogujący w czytelny sposób dostępne źródła finansowania. Mamy jako Wind Industry Hub dużą przyjemność współpracy przy premierze tego opracowania. Zachęcam do zapoznania się z publikacją, mając nadzieję, że okaże się ona dla Państwa przydatna.

Z wyrazami szacunku

Dominika Taranko
Dyrektor Zarządzająca
i Wiceprezes
Wind Industry Hub

1. Zielona transformacja europejskiej gospodarki

1. Zielona transformacja europejskiej gospodarki

1.1. Geneza i główne założenia

Postanowienia porozumienia paryskiego, podpisanego przez 194 kraje i Unię Europejską, priorytetowo traktują kwestię zahamowania wzrostu globalnej temperatury, tak aby możliwe było uniknięcie katastrofalnych skutków zmian klimatycznych. Pod koniec 2019 roku Parlament Europejski przyjął rezolucję wzywającą UE do ustanowienia **neutralności klimatycznej do 2050 roku jako długoterminowego celu klimatycznego oraz zmniejszenia wielkości netto emisji gazów cieplarnianych o 55% do 2030 roku względem roku 1990**. Mimo że każde z państw UE podpisało porozumienie indywidualnie, kształt działań i realizacja celów na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych ustalane i koordynowane są wspólnie na szczeblu unijnym.

Na kanwie strategii określonej na kartach porozumienia paryskiego Komisja Europejska opracowała politykę **Europejskiego Zielonego Ładu (ang. European Green Deal)**, w ramach której realizowane są takie inicjatywy horyzontalne jak: **Europejskie prawo klimatyczne, plan „REPowerEU” czy pakiet „Gotowi na 55”**. Implementacja powyższej legislacji ukierunkowana jest na osiągnięcie przez UE następujących, ogólnych celów:

- zerowy poziom emisji netto gazów cieplarnianych do 2050 roku przy założeniu nieodwracalności procesu redukcji emisyjności.
- stymulowanie wzrostu innowacyjności; i konkurencyjności europejskiej gospodarki, przy jednoczesnej redukcji jej chłonności zasobów i kultywowaniu przewidywalnego,

stabilnego otoczenia ekonomiczno-politycznego dla przedsiębiorców i inwestorów;

- jednakowy poziom życia we wszystkich regionach UE.

W kontekście funkcjonowania przedsiębiorstw, fundamentalnymi i integralnymi częściami na rzecz zielonej transformacji są postanowienia m.in. następujących aktów:

- Europejski Zielony Ład;
- Akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie tzw. Net Zero Industry Act;
- Europejska strategia przemysłowa;
- Europejski plan działania na rzecz energii wiatrowej;
- Europejski akt w sprawie surowców krytycznych.

Szczególną uwagę pragniemy zwrócić na Akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie (NZIA), który został zaproponowany przez KE w marcu 2023 r. i przyjęty przez Parlament Europejski w kwietniu 2024 r. Jego nadrzędnym celem jest zapewnienie odpowiednich warunków sprzyjających inwestycjom w nowe moce produkcyjne w UE, w obszarze technologii umożliwiających osiągnięcie neutralności klimatycznej. Założenia NZIA zobowiązują kraje UE do zabezpieczenia co najmniej 40% rocznego zapotrzebowania na technologie neutralne emisyjnie do 2030 roku.

Technologie objęte NZIA obejmują w szczególności: technologie energii odnawialnej, technologie magazynowania energii elektrycznej

i ciepła, pomp ciepła, technologie sieciowe, technologie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, elektrolizery i ogniwa paliwowe, fuzję jądrową, małe reaktory modułowe oraz technologie wychwytywania, utylizacji i składowania dwutlenku węgla.

NZIA proponuje wsparcie inwestycji poprzez identyfikację projektów kluczowych do zapewnienia konkurencyjności UE, a także zapewnienie odpowiednich uwarunkowań administracyjnych, umożliwiających przyspieszenie procesów pozyskiwania decyzji i pozwoleń niezbędnych do realizacji inwestycji zidentyfikowanych jako strategiczne.

Wartymi uwagi są również postanowienia NZIA w zakresie stosowania kryteriów zrównoważo-

nego rozwoju i odporności w zamówieniach publicznych, co przyczyni się do pobudzenia popytu na odnawialne źródła energii.

Na mocy Aktu Komisja zamierza ułatwiać szybką mobilizację inwestycji w celu wsparcia planu przemysłowego Zielonego Ładu, a także planuje zezwolić państwom członkowskim na większą elastyczność w przyznawaniu pomocy. Z kolei państwa członkowskie w oparciu o Akt będą miały możliwość zwiększenia dostępu do finansowania publicznego inwestycji neutralnych emisyjnie, poprzez odpowiednie wykorzystanie środków z istniejących funduszy (NextGenerationEU, w tym REPowerEU, Horyzont Europa, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji itp.).

1.2. Plan wdrożenia

Implementacja założeń Europejskiego Zielonego Ładu jako koncepcji gospodarki zeroemisyjnej i nieszkodliwej dla środowiska realizowana jest w oparciu o siedem celów strategicznych.

Cel 1: Efektywność energetyczna

Inicjatywy o zasadniczej roli w osiągnięciu zerowej emisji netto gazów cieplarnianych do 2050 roku ukierunkowane na redukcję zużycia energii o połowę w porównaniu do wolumenu energii skonsumowanej w 2005 roku.

Cel 2: Odnawialne źródła energii

Podwojenie udziału energii elektrycznej z OZE do 2050 roku wobec mixu energetycznego w 2018 roku.

Cel 3: Czysta mobilność

Połączenie niskoemisyjnej, zdecentralizowanej i cyfrowej energetyki, wydajniejszych i bardziej ekologicznych baterii, wysokowydajnych elektrycznych mechanizmów napędowych, łączności i pojazdów autonomicznych.

Cel 4: Konkurencyjny przemysł i gospodarka o obiegu zamkniętym

Zmniejszenie konsumpcji zasobów i surowców poprzez ponowne użycie i recykling.

Cel 5: Rozwój infrastruktury i połączeń między krajami

Zwiększenie współpracy transgranicznej i regionalnej, budowa inteligentnych sieci dystrybucji i przesyłu energii elektrycznej, budowa rurociągów wodorowych przy jednoczesnym uwzględnieniu cyfryzacji i potencjału do dalszej integracji sektorowej.

Cel 6: Rozwój biogospodarki i absorbentów dwutlenku węgla

Zwiększenie produkcji i konsumpcji biomasy. Biomasa może stanowić bezpośrednie źródło ciepła oraz być przekształcana w biopaliwa i biogaz, a po oczyszczeniu można ją transportować przez sieć gazową zamiast gazu ziemnego.

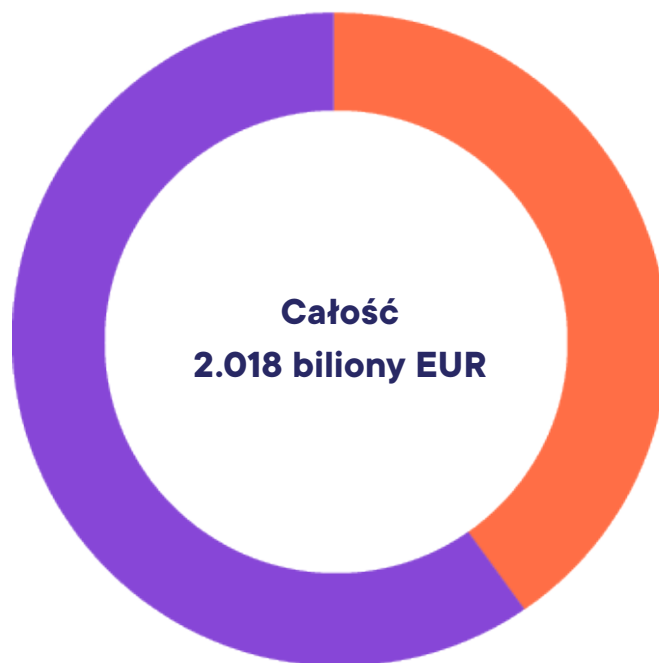

Cel 7: Wychwytywanie, ponowne wykorzystanie i składowanie CO2

Wdrażanie CCS (ang. Carbon Capture and Storage) oraz CCU (ang. Carbon Capture and Utilisation) w sektorach energochłonnych do zeroemisyjnej produkcji wodoru oraz w przypadku wychwytu i składowania CO2 emitowanego z elektrowni i zakładów przemysłowych, wykorzystujących biomasę w celu uzyskania ujemnych emisji.

Inwestycje w transformację klimatyczną mają stanowić przekrojowo 30% łącznych wydatków ze wszystkich programów.

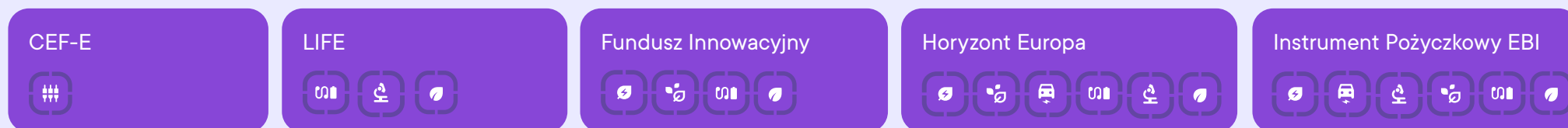

- Wieloletnie Ramy Finansowe – 1.211 biliona EUR w cenach z 2021
- Next Generation EU - 806.9 miliardów EUR w cenach z 2021

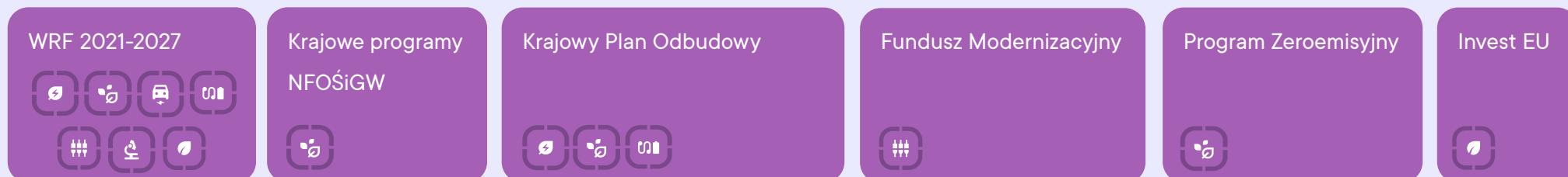
Zapewnienie materializacji powyższych celów wspomagane jest dofinansowaniami z różnych mechanizmów pomocowych organizowanych na różnych szczeblach:

- i) europejskim – zarządzanym bezpośrednio przez agencje Komisji Europejskiej;
- ii) krajowym – zarządzanym na poziomie danego kraju członkowskiego;
- iii) regionalnym – zarządzanym na poziomie województwa.

Poziom unijny

Poziom krajowy

Poziom regionalny

2. Programy wsparcia zielonej transformacji dla inwestycji realizowanych w Polsce

2. Programy wsparcia zielonej transformacji dla inwestycji realizowanych w Polsce

W niniejszym rozdziale przedstawiono programy wsparcia według wcześniej wskazanego podziału (poziom europejski, krajowy, regionalny).

W następnym rozdziale opisano wybrane instrumenty wsparcia różnego rodzaju przedsięwzięć o charakterze środowiskowym.

Programy Wsparcia

Instrumenty Wsparcia

Programy wsparcia

Poziom europejski | Instrument „Łącząc Europę” (Connecting Europe Facility, CEF)

CEF jest programem ustanowionym Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 roku, którego budżet wynosi blisko 34 mld EUR. Celem instrumentu jest zachęcanie przedsiębiorców do modernizacji i budowy infrastruktury położonej na transeuropejskiej sieci energetycznej, transportowej i przesyłania danych (o wspólnym znaczeniu dla UE). Dofinansowanie przyznawane jest w 3 obszarach – Energii (blisko 6 mld EUR), Transporcie (około 26 mld EUR) i Digitalizacji (około 1,5 mld EUR).

Inwestycje w obszarze Energii odnoszą się do rozbudowy Transeuropejskiej Sieci Energetycznej (The Trans-European Networks for Energy – TEN-E) łączącej infrastrukturę energetyczną poszczególnych państw członkowskich. Rozwój sieci TEN-E ma przebiegać z uwzględnieniem rozwiązań opartych

na wykorzystaniu odnawialnych źródłach energii, kompatybilności sieci energetycznych krajów UE, a także integracji wewnętrznego rynku energetycznego w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państw UE.

W obrębie Transportu o wsparcie mogą się ubiegać przedsięwzięcia adresujące rozwój Transeuropejskiej Sieci Transportowej (The Trans-European Networks for Transport – TEN-T), której funkcją jest modernizacja, rozbudowa i tworzenie projektów nowych lądowych i wodnych dróg transportowych. Dodatkowo finansowana może być budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych lub tankowania pojazdów paliwami alternatywnymi. Inwestycje proponowane w tej dziedzinie powinny przewidywać maksymalne ograniczenie negatywnego wpływu rozwiązania na środowisko naturalne, zrównoważone zarzą-

danie energią i wysoki poziom bezpieczeństwa dla użytkowników dróg.

Tymczasem komponent Instrumentu dotyczący digitalizacji ukierunkowany jest na wsparcie koncepcji na rzecz rozwoju infrastruktury łączności cyfrowej wśród państw członkowskich.

Programy wsparcia

Poziom europejski | Program „LIFE”

Program został wprowadzony Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021. LIFE jest instrumentem finansowym UE, z którego środki przeznaczone są na współfinansowanie projektów z dziedziny ochrony środowiska, w tym regeneracji przyrody i neutralizowania wpływu człowieka na klimat, a także dostosowywania się do zmian klimatycznych. Nadrzędnym celem programu jest wspomaganie wdrażania unijnego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki dotyczącej tej materii oraz identyfikacja i rozpowszechnianie innowacyjnych rozwiązań problemów związanych z ochroną środowiska naturalnego i zmianami klimatycznymi.

Działania podejmowane w ramach instrumentu dzielą się na dwa obszary:

- obszar Środowisko, w którym zostały wyróżnione dwa podprogramy: Przyroda i różnorodność biologiczna (budżet ponad 2,1 mld EUR) – adresujący przywracanie bioróżnorodności i zatrzymanie biodegradacji, a także Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia – skoncentrowany na transformacji gospodarki w system przyjazny środowisku, cyrkularny, wydajny energetycznie i eliminujący substancje toksyczne (budżet ponad 1,3 mld EUR);
- oraz obszar Klimat, na który składają się podprogramy: Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej – wspomagający zieloną transformację zmierzającą do zrównoważonej, neutralnej klimatycznie, wydajnej energetycznie i opartej na odnawialnych źródłach energii gospodarki (budżet

około 1 mld EUR) i Przejście na czystą energię (budżet około 1 mld EUR) – wspierający realizację założeń określonych m.in. przez Europejski Zielony Ład, Unię Energetyczną i Strategię Dekarbonizacji UE.

Programy wsparcia

Poziom europejski | Fundusz Innowacyjny (Innovation Fund, IF)

Fundusz Innowacyjny jest programem regulowanym przez Artykuł 10a(8) Dyrektywy 2003/87/EC, stworzonym w celu zachęcania przedsiębiorstw do opracowywania i wdrażania innowacji w dziedzinie niskoemisyjnych technologii i procesów przeznaczonych do zastosowania w przemyśle. Założenia koncepcji wpisują się w zamysł Europejskiego Zielonego Ładu; ich realizacja jest pośrednim środkiem osiągnięcia celów EZŁ.

Dofinansowaniem w ramach IF mogą być objęte projekty skoncentrowane m.in. na: neutralnych dla środowiska naturalnego sposobach magazynowania energii, produkcji energii z wykorzystaniem źródeł odnawialnych, wychwytywaniu dwutlenku węgla w celu jego utylizacji (CCU) lub jego skła-

dowania (CCS), innowacyjnych technologiach niskoemisyjnych dla sektorów wymienionych w załączniku I do dyrektywy EU ETS, oraz produkcji urządzeń do OZE, elektrolizerów, magazynów energii i pomp ciepła.

Finansowane będą projekty demonstracyjne dotyczące wysoce innowacyjnych produktów i technologii, które przyczynią się do redukcji emisji CO₂ do atmosfery.

Budżet całego programu wynosi około 38 mld euro.

Programy wsparcia

Poziom europejski | Horyzont Europa (Horizon Europe, HE)

Horyzont Europa to regulowany Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 roku, ustalony na lata 2021-2027 program o wartości 95,5 mld EUR ukierunkowany na wsparcie działań z zakresu badań i innowacji, w tym także zorientowanych na przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju Narodów Zjednoczonych, a także pobudzenie rozwoju i konkurencyjności unijnej gospodarki.

Z perspektywy zielonej transformacji kluczowym elementem programu jest Filar II, dotyczący

globalnych wyzwań i europejskiej konkurencyjności przemysłowej. Budżet w wysokości 53,5 mld euro przeznaczony zostanie na realizację projektów w ramach 6 klastrów: zdrowie; kultura, kreatywność i inkluzywne społeczeństwo; bezpieczeństwo obywateli; digitalizacja, przemysł i przestrzeń kosmiczna; klimat, energia i transport; żywność, biogospodarka, surowce naturalne, rolnictwo i środowisko naturalne.

Programy wsparcia

Poziom europejski | Instrument pożyczkowy Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI)

Instrument obejmie 1,5 mld EUR dotacji z budżetu UE i do 10 mld EUR pożyczek ze źródeł własnych Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Instrument umożliwi zmobilizowanie do 25–30 mld EUR inwestycji w celu pomocy terytoriom i regionom najbardziej dotkniętym przejściem na gospodarkę neutralną dla klimatu, przy czym priorytetowo traktować będzie te, które mają mniejszą zdolność do radzenia sobie z kosztami.

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Wieloletnie Ramy Wsparcia (WRF) 2021-2027

Rozporządzenie Rady z 17 grudnia 2020 roku określa wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027 i zostało wprowadzone na mocy Traktatu z Lizbony na drodze przekształcenia z porozumienia międzyinstytucjonalnego. Łączny budżet dla Polski na lata 2021-2027 wynosi 76 mld EUR. Dystrybucja środków UE jest realizowana jest za pośrednictwem programów, które omawiamy na kolejnych stronach:

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Wieloletnie Ramy Wsparcia (WRF) 2021-2027

Fundusze Europejskie na rzecz Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

Program FENG z budżetem na poziomie 7,9 mld EUR stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020, a jego główne cele obejmują:

- zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii;
- wzrost konkurencyjności MŚP;
- rozwój w obszarze w inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, transformacji gospodarki w kierunku przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii.

Cele te mają zostać osiągnięte poprzez realizację instrumentów zgrupowanych w cztery priorytety, w których z perspektywy projektów dotyczących

zielonej transformacji największe znaczenie mają: **priorytet 1 Wsparcie dla przedsiębiorców (ścieżka SMART) oraz priorytet 3 Zazielenienie przedsiębiorstw (kredyt ekologiczny, zielony fundusz gwarancyjny).**

Ścieżka SMART oferuje wsparcie dla projektów wielomodułowych, z których obowiązkowy jest moduł „B+R” (w przypadku dużych przedsiębiorców) albo moduł „B+R” lub „wdrożenie innowacji” (w przypadku MŚP). Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w obszarze B+R+I mogą w ramach tego instrumentu sfinansować również działania mające na celu dostosowanie przedsiębiorstwa do bardziej ekologicznych rozwiązań **w ramach modułu „zazielenienie przedsiębiorstw”,** doskonalenie kompetencji pracowników w ra-

mach modułu „kompetencje” czy promocję zagraniczną produktów lub uzyskanie ochrony praw własności przemysłowej w ramach modułu „internacjonalizacja”.

Dla przedsiębiorców z sektora MŚP oraz tzw. mid-caps, nieplanujących realizacji prac badawczo-rozwojowych, dostępny jest **kredyt ekologiczny** – instrument prowadzony w ramach priorytetu 3, którego celem jest wspieranie przedsiębiorstw w transformacji zwiększającej ich efektywność energetyczną oraz **zielony fundusz gwarancyjny** zapewniający źródła finansowania dłużnego dla zwiększenia skali transformacji energetycznej przedsiębiorstw.

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Wieloletnie Ramy Wsparcia (WRF) 2021-2027

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)

Program FENIKS (budżet ponad 24 mld EUR) stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz 2014-2020 i oferuje wsparcie w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów łączących finansowanie zwrotne i dotacyjne. Głównym celem programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej **zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, m.in. poprzez: obniżenie emisyjności gospodarki i transformację gospodarki w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym** czy budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego, ale także zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz wzmocnienie roli kultury. Przedsięwzięcia związane z zieloną

transformacją, realizowane przez przedsiębiorców mogą uzyskać wsparcie w ramach priorytetów takich jak: **wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności – priorytet 1 i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) – priorytet 2 (działania na rzecz efektywności energetycznej, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwoju OZE, infrastruktury energetycznej) czy wsparcie sektora GOZ – FENX.01.04 Gospodarka odpadami oraz gospodarka o obiegu zamkniętym.**

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Wieloletnie Ramy Wsparcia (WRF) 2021-2027

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)

Program stanowi kontynuację wcześniejszych programów dedykowanych rozwojowi makroregionu Polski Wschodniej i obejmuje województwa: lubelskie, podlaskie, podkarpackie, świętokrzyskie i warmińsko mazurskie oraz część województwa mazowieckiego (bez Warszawy i 9-ciu otaczających ją powiatów). Budżet programu – 2,65 mld EUR ma wspierać utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności i wyższej jakości życia makroregionu poprzez wsparcie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, zwiększenie atrakcyjności miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu, zwiększenie dostępności transportowej oraz rozwój społeczno-gospodarczy dzięki turystyce.

W szczególności **obszary wsparcia obejmują przedsiębiorczość (m.in. transformacja modeli biznesowych w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego), energię i klimat (rozwój inteligentnych sieci energetycznych), zrównoważoną mobilność miejską, transport i zrównoważoną turystykę.**

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Krajowe programy NFOŚiGW

Aktualny program NFOŚiGW z budżetem 20 mld PLN ma wspierać takie cele jak np.:

- poprawa stanu środowiska poprzez wspomaganie realizacji zobowiązań środowiskowych,
  - wspieranie sprawiedliwej transformacji w kierunku niskoemisyjnej gospodarki,
  - łagodzenie skutków spowolnienia gospodarczego spowodowanego pandemią COVID-19,
  - wdrażanie innowacji dotyczących ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
  - poprawa efektywności energetycznej (EE) i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii (OZE),
- tworzenie systemu gospodarki o obiegu zamkniętym,
  - wspieranie uzasadnionej ekonomicznie niskoemisyjności gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobieganie powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska, kształtowanie kompetencji ekologicznych.

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Krajowy Plan Odbudowy (KPO, ang. National Recovery Plan, NRP)

Krajowy Plan Odbudowy jest programem 55 reform i 56 planów inwestycyjnych składającym się z komponentów:

Komponent A: Odporność i konkurencyjność gospodarki

Komponent B: Zielona energia i zmniejszenie energochłonności

Komponent C: Cyfrowa transformacja

Komponent D: Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia

Komponent E: Zielona, inteligentna mobilność

Komponent G: REPowerEU

przy czym wsparcie działań ukierunkowanych na zieloną transformację przedsiębiorstw adresowane jest głównie przez Komponent B, w ramach którego wyróżniono następujące cele szczegółowe:

- Poprawa efektywności energetycznej gospodarki;

- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie degradacji środowiska.

KPO opracowano na rzecz wsparcia polskiej gospodarki w zielonej i digitalowej transformacji w oparciu o Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2024 z dnia 12 lutego 2021 ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. UE L 57 z 18.2.2021 oraz odpowiednie wytyczne Komisji Europejskiej. Wdrożenie programu ma zagwarantować odporność i stabilność systemu gospodarczego w obliczu globalnych wyzwań i szans generowanych przez transformację, a także zrównoważony ekosystem, w którym synergicznie realizowane są interesy społeczeństwa i przedsiębiorstw z uwzględnieniem regeneracji i ochrony

środowiska naturalnego oraz respektowania zasad praworządności. Zasadniczym rezultatem implementacji strategii ma być pobudzenie wzrostu gospodarczego Polski – szacowane jest, że do 2026 roku średnioroczne tempo wzrostu ma osiągnąć od 1,1% do 1,8% większą wartość niż obecnie. Plany skonkretyzowane na kanwie programu mają zostać zrealizowane do sierpnia 2026 roku.

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Fundusz Modernizacyjny

Fundusz Modernizacyjny NFOŚiGW ustanowiony poprzez dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady jest instrumentem finansowym wspierającym modernizację systemu energetycznego i poprawę efektywności energetycznej „**w 10 najbardziej dotkniętych takimi wyzwaniami krajach UE, w tym w Polsce**”.

Fundusz Modernizacyjny jest zasilany pieniędzmi pochodzącymi ze sprzedaży przez KE państwom członkowskim UE uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Polska pozyskuje środki wygenerowane przez sprzedaż 135

milionów uprawnień do emisji, których wartość w zależności od cen rynkowych szacowana jest na około 18 mld PLN.

W ramach zdefiniowanych programów priorytetowych o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty dotyczące m.in.

- wytwarzania i wykorzystywania energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii,
- podnoszenia efektywności energetycznej, magazynowania energii i modernizacji sieci energetycznych,

Co więcej, omawiane zasoby mogą być przeznaczane na tzw. inwestycje niepriorytetowe: niewyczerpujące przesłanek głównych programów, lecz wpisujące się w ogólne cele Funduszu Modernizacyjnego.

Programy wsparcia

Poziom krajowy | Program wsparcia projektów inwestycyjnych o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto (Program zeroemisyjny)

Program przewiduje wsparcie inwestycji powyżej 110 mln EUR, w związku z którymi planowane jest utworzenie co najmniej 50 nowych miejsc pracy, dotyczących:

i. produkcji urządzeń istotnych dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto, a mianowicie baterii, paneli słonecznych, turbin wiatrowych, pomp ciepła, elektrolizerów oraz urządzeń do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCUS) lub

ii. produkcji kluczowych komponentów przeznaczonych do bezpośredniego użytku jako materiał do ww. urządzeń określonych i używanych głównie w tym celu lub

iii. produkcji lub odzysku pokrewnych surowców krytycznych niezbędnych do produkcji urządzeń i kluczowych komponentów określonych powyżej.

Całkowity budżet programu wyniesie ok. 5 mld PLN.

Programy wsparcia

Poziom krajowy | InvestEU

Budżet programu to 1,8 mld EUR. Środki te zostaną przeznaczone na cele sprawiedliwej transformacji. InvestEU będzie wspierał inwestycje realizowane nie tylko na obszarach objętych sprawiedliwą transformacją, ale także w innych regionach, pod warunkiem, że projekty te przyniosą korzyści obszarom objętym transformacją.

Programy wsparcia

Poziom regionalny | Regionalne Programy Operacyjne (RPO w ramach WRF 2021-2027)

Regionalne Programy Operacyjne obejmują 16 programów ukierunkowanych na kompleksowe wsparcie rozwoju poszczególnych województw, uwzględniających specyficzne uwarunkowania i strategię regionalne w zgodzie z krajowymi i unijnymi celami tematycznymi, w tym **z celami określonymi w politykach środowiskowych, z uwzględnieniem strategii Europejskiego Zielonego Ładu**. Łączny budżet programów regionalnych na lata 2021-2027 wynosi 153 mld PLN, co stanowi ok. 44% całego budżetu EU na Polskę.

Programy regionalne, zarządzane na poziomie Urzędów Marszałkowskich poszczególnych województw, funkcjonują równolegle do programów krajowych, realizując **cele, takie jak rozwój przedsiębiorczości, troska o środowisko czy**

rozwój technologii cyfrowych, energetyki i transportu. W ramach poszczególnych RPO występuje zróżnicowany rozkład priorytetów. Finansowanie można otrzymać m.in. na projekty z zakresu

- poprawy efektywności energetycznej;
- inwestycji w OZE;
- inwestycji produkcyjnych dedykowanych przejściu na gospodarkę obiegu zamkniętego

Regionalne Programy Operacyjne są przeznaczone do wspierania projektów o mniejszej skali i zasięgu oddziaływania w porównaniu do przedsięwzięć wspieranych z funduszy na szczeblu krajowym.

Programy wsparcia

Poziom regionalny | Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Fundusz dysponuje budżetem 40 mld EUR. Ta kwota odpowiada środkom przeznaczonym na wsparcie krajów UE w procesie transformacji. 10 mld EUR ma pochodzić ze środków budżetowych UE. Pozostałe środki to zewnętrzne dochody przeznaczane na określony cel pochodzące z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) służy ochronie społeczności lokalnych, które są narażone na największe straty w procesie odejścia od wykorzystania paliw kopalnych w gospodarce. Polska może liczyć na wsparcie FST do kwoty 3,5 mld EUR. Środki będą dostępne dla

projektów realizowanych na obszarze konkretnych powiatów w województwie: śląskim, dolnośląskim, małopolskim, wielkopolskim i łódzkim.

Zakres tematyczny wsparcia w ramach FST jest szeroki i obejmuje:

- przedsiębiorczość;
- badania i rozwój (B+R);
- energetykę;
- transport;
- cyfryzację;
- ochronę środowiska;
- rynek pracy i usługi społeczne.

3. Wybrane źródła dofinansowania zielonej transformacji przedsiębiorstw w Polsce

3. Wybrane źródła dofinansowania zielonej transformacji przedsiębiorstw w Polsce

Realizacja inwestycji prośrodowiskowych może zostać objęta dofinansowaniem na podstawie programów opisanych w rozdziale 2. Dalej zaprezentowano wybrane instrumenty finansowania z uwzględnieniem informacji szczegółowych.

W odniesieniu do projektów, gdzie dofinansowanie będzie udzielane w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, maksymalne progi dofinansowania przedstawiają się następująco:

- pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, o ile nie określono inaczej: 30 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny;
- pomoc na infrastrukturę dedykowaną i magazynowanie, o których mowa w art. 36 ust. 4: 25 mln EUR na projekt;
- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę ładowania lub tankowania, o której mowa w art. 36a ust. 1 i 2: 30 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt;
- pomoc inwestycyjna na połączone usprawnienia efektywności energetycznej i środowiskowej budynków, o której mowa w art.

- 38a ust. 7 i art. 39 ust. 2a: 30 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt;
- pomoc na infrastrukturę energetyczną, o której mowa w art. 48: 70 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt.

Przekroczenie ww. kwoty pomocy będzie wymagało notyfikacji pomocy do Komisji Europejskiej.

Na kolejnych stronach przedstawiamy przegląd wybranych źródeł dofinansowania dla przedsiębiorstw w Polsce adresujących wyzwanie zielonej transformacji. Dokonaliśmy klasyfikacji typów inwestorów, gdzie przypisaliliśmy główne typy projektów kwalifikujące się do dofinansowania:

Rozwój OZE

- Farmy PV
- Farmy wiatrowe
- Wodór
- Magazyny energii
- Biogaz/Biometan

Dekarbonizacja przemysłu

- Efektywność energetyczna
- Gospodarka Obiegu Zamkniętego
- OZE
- CCS/ CCU
- Poszukiwanie nowych technologii procesowych i produktowych obniżających emisyjność

Producenci sektora net zero

- Produkcja baterii, paneli słonecznych, turbin wiatrowych, pomp ciepła, elektrolizerów i sprzętu do CCUS
- Produkcja komponentów do powyższych
- Produkcja lub odzysk krytycznych surowców niezbędnych do powyższych

3.1. Rozwój OZE

Program:	Partnerstwo EU-Catalyst
Cel:	czysty wodór, długotrwałe magazynowanie energii
Forma wsparcia:	finansowanie dłużne typu venture, finansowanie w formie equity i quasi-equity oraz finansowanie w formie dotacji
Beneficjent:	organizacje z siedzibą w Europie (kraje UE i stowarzyszone)
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> projekty demonstracyjne (TRL 5-7; 30-100 mln EUR) projekty „pierwszy w swoim rodzaju” (FOAK) scale up (TRL 6+; 100 mln-1 mld EUR)

Program:	Łącząc Europę (CEF Energy)
Komponent:	Energia
Forma wsparcia:	dotacja
Beneficjent:	przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> w zakresie energii elektrycznej: linie napowietrzne wysokiego napięcia, urządzenia zaprojektowane umożliwiające transport energii elektrycznej na poziomie wysokiego napięcia, instalacje magazynowania energii elektrycznej, projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej, w tym dotyczące opracowania i wdrożenia innowacyjnych rozwiązań z uwzględnieniem metod magazynowania energii odnawialnej w zakresie gazu: gazociągi przesyłowe do transportu gazu ziemnego i biogazu, podziemne obiekty magazynowe połączone z gazociągami wysokiego ciśnienia, obiekty służące do odbioru, składowania i regazyfikacji gazu naturalnego

Program:	LIFE
Podprogram:	Przejsiecie na czystą energię, Łagodzenie zmian klimatu
Forma wsparcia:	dotacja, pożyczka
Beneficjent:	każdy podmiot zarejestrowany na terenie państwa należącego do UE
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych np. odzysk, regeneracja i recykling fluorowanych gazów cieplarnianych instalacje do tankowania wodoru, w tym do produkcji ekologicznego wodoru innowacyjne i efektywne kosztowo technologie zmniejszające intensywność emisji gazów cieplarnianych dotyczące zwiększania wytwarzania i wykorzystania energii odnawialnej oraz poprawy efektywności energetycznej w zakresie przejścia na zrównoważoną energię odnawialną lub zwiększonej efektywności energetycznej: dotyczące rozwijania, demonstrowania i promowania innowacyjnych technik, metod i podejść służących osiągnięciu celów prawodawstwa i polityki Unii; wspieranie rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania odpowiedniego prawodawstwa i polityki UE; wdrażanie na dużą skalę skutecznych rozwiązań technicznych i związanych z polityką w celu wdrożenia odpowiednich przepisów unijnych

3.1. Rozwój OZE

Program:	FENIKS
Działanie:	FENX.O2.O2 Rozwój OZE
Forma wsparcia:	pożyczka oraz dotacja w ramach operacji instrumentu finansowego
Beneficjent:	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), duże przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • budowa, przebudowa, modernizacja i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • wytwarzania biometanu wraz z przyłączeniem do sieci gazowej • wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła z biogazu, o mocy powyżej 0,5 MWe/ MWth wraz z magazynami energii, przyłączeniem do sieci oraz infrastrukturą • budowa lub rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła z: <ul style="list-style-type: none"> • biomasy o mocy powyżej 5MWe/MWth • promieniowania słonecznego, o mocy powyżej 0,5 MWe/MWth • budowa lub rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej: <ul style="list-style-type: none"> • z wiatru o mocy powyżej 5 MWe/MWth • w elektrowniach wodnych • budowa lub rozbudowa instalacji w zakresie wytwarzania wodoru z OZE • budowa lub rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła z geotermii wraz z magazynami energii/ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci • magazyny energii elektrycznej lub ciepłej

Program:	Krajowy Plan Odbudowy
Działanie:	Wodoryzacja gospodarki
Forma wsparcia:	dotacja, pożyczka
Beneficjent:	przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • wdrożenie technologii wodorowych wraz z infrastrukturą techniczną, służącą do wytwarzania, magazynowania, transportu oraz wykorzystania wodoru, w tym <ul style="list-style-type: none"> • instalacje wytwarzania wodoru, • sieci przesyłowe oraz dystrybucyjne zapewniające transport wodoru, • magazyny wodoru, • inwestycje mające na celu przemysłowe wykorzystanie odnawialnego wodoru prowadzące do obniżenia emisyjności procesów • program składa się z trzech części, z czego część I dedykowana jest stworzeniu polskiej gałęzi gospodarki wodorowej, przyczyniając się do zapewnienia mocy wytwórczych do produkcji niskoemisyjnego lub odnawialnego wodoru na poziomie 120 MW

3.2. Dekarbonizacja przemysłu

Program:	LIFE
Podprogram:	Przejsiecie na czystą energię, Łagodzenie zmian klimatu
Forma wsparcia:	dotacja, pożyczka
Beneficjent:	każdy podmiot zarejestrowany na terenie państwa należącego do UE
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych np. odzysk, regeneracja i recykling fluorowanych gazów cieplarnianych • instalacje do tankowania wodoru, w tym do produkcji ekologicznego wodoru • innowacyjne i efektywne kosztowo technologie zmniejszające intensywność emisji gazów cieplarnianych dotyczące zwiększenia wytwarzania i wykorzystania energii odnawialnej oraz poprawy efektywności energetycznej np. innowacyjna i zrównoważona produkcja biogazu i biometanu z wykorzystaniem odpadów i pozostałości • w zakresie przejścia na zrównoważoną energię odnawialną i zwiększonej efektywności energetycznej dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> • rozwijania, demonstrowania i promowania innowacyjnych technik, metod i podejść służących osiągnięciu celów prawodawstwa i polityki Unii • wspierania rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania odpowiedniego prawodawstwa i polityki • wdrażania na dużą skalę skutecznych rozwiązań technicznych i związanych z polityką w celu wdrożenia odpowiednich przepisów unijnych

Program:	Partnerstwo EU-Catalyst
Cel:	bezpośrednie wychwytywanie powietrza, zrównoważone paliwo lotnicze, dekarbonizacja przemysłu (stalowy, cementowy, chemiczny, aluminium, ceramiczny)
Forma wsparcia:	finansowanie dłużne typu venture, finansowanie w formie equity i quasi-equity oraz finansowanie w formie dotacji
Beneficjent:	organizacje z siedzibą w Europie (kraje UEi stowarzyszone)
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty demonstracyjne (TRL 5-7; 30-100 mln EUR) • Projekty „pierwszy w swoim rodzaju” (FOAK) scale-up (TRL 6+; 100 mln-1 mld EUR)

Program:	Fundusz Innowacyjny
Cel:	efektywność energetyczna, OZE, wychwytywanie, magazynowanie i transport CO2
Forma wsparcia:	dotacja
Beneficjent:	każdy podmiot zarejestrowany na terenie państwa należącego do UE
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • w zakresie dekarbonizacji: <ul style="list-style-type: none"> • innowacje w zakresie technologii i procesów niskoemisyjnych w sektorach wymienionych w Załączniku I i Załączniku III do Dyrektywy EU ETS, w tym bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i utylizacja dwutlenku węgla (CCU), a także technologie zastępujące metody wysokoemisyjne stosowane w sektorach wymienionych w załączniku I • ekologiczne wychwytywanie i geologiczne składowanie CO2 (CCS) • budowa i eksploatacja innowacyjnych źródeł energii odnawialnej • technologie magazynowania energii • instalacje i eksploatacja zaawansowanych technologii elektrolizerów bez dodatkowych elementów • wykorzystanie wodoru jako źródła energii

3.2. Dekarbonizacja przemysłu

Program:	Łącząc Europę (CEF Energy)	Program:	FENIKS
Komponent:	Energia	Komponent:	FENX.02.01 Infrastruktura ciepłownicza
Forma wsparcia:	dotacja	Forma wsparcia:	pożyczka oraz dotacja w ramach operacji instrumentu finansowego
Beneficjent:	przedsiębiorstwa	Beneficjent:	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), duże przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> w zakresie dwutlenku węgla – rurociągi wykorzystywane do transportu antropogenicznego dwutlenku węgla z więcej niż jednego źródła, obiekty służące do skraplania i buforowego składowania dwutlenku węgla w celu jego dalszego transportu. 	Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> inwestycje w źródła wysokosprawnej kogeneracji wraz z magazynem energii dla jednostek wytwórczych OZE, np. wykorzystujących biomasę, biogaz lub biometan, a także pozostałym niskoemisyjnym jednostkom wytwórczym (wykorzystującym np. paliwa gazowe, w tym gaz ziemny zgodnie z art.7.1.h (i) Rozporządzenia UE 2021/1058 lub odpadowe); nie będą wspierane jednostki wytwórcze wykorzystujące węgiel, magazyny energii cieplnej/elektrycznej, inwestycje w źródła wysokosprawnej kogeneracji z wykorzystaniem gazu ziemnego
Program:	FENIKS		
Cel:	FENX.01.01 Efektywność energetyczna		
Forma wsparcia:	pożyczka oraz dotacja w ramach operacji instrumentu finansowego		
Beneficjent:	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), duże przedsiębiorstwa		
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja energetyczna budynków zakładowych podniesienie efektywności energetycznej procesów wytwórczych zwiększenie efektywności energetycznej systemów obiegu mediów w zakładzie (np. systemu zimnej lub gorącej wody, systemu sprężonego powietrza lub systemu wentylacji), ciągów transportowych i zwiększanie efektywności energetycznej systemów pomocniczych, w tym np. kotłowni, układów odzysku ciepła z procesów przemysłowych lub oświetlenia oraz instalację urządzeń OZE, a także instalację urządzeń do produkcji, magazynowania, tankowania lub transportu wodoru, które są zgodne z zakresem art. 6 i 7 rozporządzenia 2021/1058 ERDF/CF podnoszenie świadomości w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i promowanie oszczędności energii (kontynuacja ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego i mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej, OZE i dekarbonizacji ciepłownictwa systemowego) złożenie wniosku o dofinansowanie musi być poprzedzone przeprowadzeniem audytu energetycznego przedsiębiorstwa, w którym zostanie wykazany potencjał planowanej inwestycji w zakresie poprawienia wydajności energetycznej przedsiębiorstwa o minimum 30%. 		

3.2. Dekarbonizacja przemysłu

Program:	KPO, Komponent B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”
Działanie:	Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych
Forma wsparcia:	pożyczka
Beneficjent:	duże przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • budowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących instalacji przemysłowo-produkcyjnych, urządzeń przemysłowych, instalacji elektroenergetycznych • prowadzące do zmniejszania i racjonalizacji zużycia energii i podniesienia sprawności procesu produkcyjnego • modernizacja i usprawnienia procesów przemysłowych i energetycznych, w tym wymiany urządzeń i instalacji wykorzystywanych w procesach przemysłowych lub procesach energetycznych • budowa i instalacja własnych odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, w tym, turbin wiatrowych, kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, systemów geotermalnych, pomp ciepła itp. • budowa magazynów energii w przedsiębiorstwach w powiązaniu z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych • budowa/modernizacja własnych (wewnętrznych) niskoemisyjnych źródeł energii, z uwzględnieniem kogeneracji • zwiększające udział wykorzystywania niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych paliw w procesach wytwarzania, z zachowaniem najwyższych standardów emisyjnych • wymiana niskoefektywnych energetycznie źródeł ciepła wykorzystujących paliwa (stałe, ciekłe, gazowe) lub energię elektryczną na źródła o wyższej efektywności energetycznej • termomodernizacja budynków i obiektów wykorzystywanych w procesach przemysłowych • transformacja sektorów energochłonnych umożliwiającą dostosowanie do unijnych celów klimatycznych poprzez obniżenie emisji pośrednich i bezpośrednich gazów cieplarnianych oraz poprawę efektywności energetycznej poprzez m.in. wymianę instalacji, linii technologicznych, działań w obszarze zmniejszenia emisji procesowych

3.2. Dekarbonizacja przemysłu

Program:	FENG
Działanie:	Kredyt Ekologiczny
Forma wsparcia:	dotacja
Beneficjent:	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), przedsiębiorstwa small mid-cap oraz mid cap
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje związane z energooszczędnością, w tym termo- modernizacją budynków, zmianą źródeł wykorzystywanej energii na bardziej ekologiczne oraz wymianą urządzeń, instalacji lub linii technologicznych na bardziej efektywne energetycznie; możliwe jest również sfinansowanie instalacji fotowoltaicznej jako element projektu • efektem inwestycji musi być ograniczenie zużycia energii pierwotnej w zmodernizowanym obszarze o minimum 30% w porównaniu do bieżącego zużycia • wymagany jest audyt energetyczny potwierdzający potencjał projektu, który stanowi obowiązkowy załącznik do wniosku o dofinansowanie
Przykłady kosztów kwalifikowanych:	<ul style="list-style-type: none"> • nabycie środków trwałych • nabycie robót i materiałów budowlanych • nabycie wartości niematerialnych i prawnych • raty z tytułu umowy leasingu • studia, ekspertyzy, koncepcje i projekty techniczne wykonane przez doradców zewnętrznych

Program:	Programy Priorytetowe w ramach środków z Funduszu Modernizacyjnego
Forma wsparcia:	dotacja, pożyczka
Beneficjent:	m.in. przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w modernizację systemów energetycznych oraz poprawę efektywności energetycznej, w tym w szczególności w: <ul style="list-style-type: none"> • produkcję i wykorzystywanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego; • ogrzewanie i chłodzenie z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii; • zmniejszenie ogólnego zużycia energii poprzez efektywność energetyczną, między innymi w przemyśle, sektorze transportu, sektorze budowlanym, sektorze rolnictwa i sektorze gospodarki odpadami; • - magazynowanie energii i modernizację sieci energetycznych, w tym zarządzanie popytem, rurociągi należące do systemów lokalnego ogrzewania, sieci przesyłu energii elektrycznej oraz zwiększenie połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi i rozbudowę infrastruktury na potrzeby mobilności bezemisyjnej; • wsparcie gospodarstw domowych o niskich dochodach, w tym na obszarach wiejskich i w regionach oddalonych, w celu rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego oraz modernizacji ich systemów ogrzewania; oraz • sprawiedliwą transformację w regionach uzależnionych od węgla.

3.2. Dekarbonizacja przemysłu

Program:	InvestEU
Forma wsparcia:	kredyt inwestycyjny zabezpieczony gwarancją UE w ramach Funduszu InvestEU
Beneficjent:	m.in. przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • budowa nowych instalacji, jak i rozbudowa już istniejących instalacji do wychwytywania i składowania CO2 w procesach przemysłowych, instalacjach bioenergetycznych i zakładach produkcyjnych

3.3. Producenci sektora net-zero

Program:	Fundusz Innowacyjny	Program:	Program wsparcia projektów inwestycyjnych o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto
Cel:	OZE, wychwytywanie, magazynowanie i transport CO2	Forma wsparcia:	dotacja
Forma wsparcia:	dotacja	Beneficjent:	przedsiębiorstwa
Beneficjent:	każdy podmiot zarejestrowany na terenie państwa należącego do UE	Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> produkcja urządzeń takich jak baterie, panele słoneczne, turbiny wiatrowe, pompy ciepła, elektrolizery, urządzenia do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla produkcja kluczowych komponentów przeznaczonych do bezpośredniego użytku jako materiał do produkcji ww. urządzeń i używanych w tym celu minimalne koszty projektu inwestycyjnego wynoszą 110 mln EUR.
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> budowa infrastruktury do produkcji komponentów stosowanych w instalacjach uzyskiwania energii odnawialnej (np. wiatrowej, słonecznej, geotermalnej) produkcja elektrolizerów i ogniw paliwowych rozwiązania w zakresie magazynowania energii do użytku stacjonarnego i mobilnego oraz przeznaczone do długotrwałego magazynowania produkcja pomp ciepła do różnych zastosowań 		
Program:	Innowacje dla Środowiska	Forma wsparcia:	pożyczka oraz dotacja
Forma wsparcia:	pożyczka oraz dotacja	Beneficjent:	małe, średnie, duże przedsiębiorstwa
Beneficjent:	małe, średnie, duże przedsiębiorstwa	Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje o charakterze innowacyjnym realizowane w istniejącym lub nowopowstałym przedsiębiorstwie, polegające na: <ul style="list-style-type: none"> zwiększeniu mocy produkcyjnych, poprzez budowę linii technologicznej lub fabryki do produkcji innowacyjnych produktów wdrożeniu nowej albo znacząco udoskonalonej technologii lub rozwiązania we własnej działalności w przypadku przedsięwzięć, w ramach których wykorzystuje się łączenie dostępnych na rynku procesów/urządzeń w sposób innowacyjny, w celu uzyskania znacznie ulepszonych produktu/ technologii należy wykazać, że innowacyjne rozwiązanie zostało przebadane, a jego przewagi potwierdzone wnioskodawca powinien posiadać prawa do wyników tych badań oraz przedstawić te wyniki potwierdzone odpowiednią dokumentacją (sprawozdania/raporty z badań) wymagane jest posiadanie praw/ licencji do kluczowych elementów (technologii/ urządzeń) składających się na innowacyjne rozwiązanie, niezbędnych do jego funkcjonowania i rozwijania w przyszłości.

3.3. Producenci sektora net-zero

Program:	Polska Strefa Inwestycji
Forma wsparcia:	zwolnienie z podatku dochodowego
Beneficjent:	przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • budowa lub rozbudowa zakładu produkcyjnego • wysokość dofinansowania liczona jest w oparciu o deklarowany poziom nakładów inwestycyjnych związanych z projektem • przedsięwzięcie musi być realizowane na terenie Polski • wysokość minimalnych nakładów inwestycyjnych oraz maksymalnej pomocy jaką może otrzymać projekt uzależniona jest od wielkości firmy (duże przedsiębiorstwo / MŚP) oraz lokalizacji projektu • okres na wykorzystanie zwolnienia podatkowego uzależniony jest od lokalizacji projektu i wynosi od 12 do 15 lat • nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym

Program:	Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030
Forma wsparcia:	dotacja
Beneficjent:	przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • budowa lub rozbudowa zakładu produkcyjnego • rozróżniamy cztery typy projektów: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje strategiczne: minimalny poziom nakładów inwestycyjnych to 160 mln PLN, co najmniej 50 nowych miejsc pracy • inwestycje innowacyjne: minimalny poziom nakładów inwestycyjnych to 7 mln PLN, co najmniej 20 nowych miejsc pracy • centrum usług biznesowych: minimalny poziom nakładów inwestycyjnych to 1 mln PLN, co najmniej 100 nowych miejsc pracy • centrum usług badawczo-rozwojowych: minimalny poziom nakładów inwestycyjnych to 1 mln PLN, co najmniej 10 nowych miejsc pracy • wysokość dofinansowania liczona jest w oparciu o planowany poziom nakładów inwestycyjnych i uzależniona jest od wielkości firmy (duże przedsiębiorstwo / MŚP) oraz lokalizacji projektu

3.3. Producenci sektora net-zero

Program:	FENG
Działanie:	Ścieżka SMART
Forma wsparcia:	dotacja
Beneficjent:	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), duże przedsiębiorstwa
Typy projektów:	<ul style="list-style-type: none"> • badania i rozwój • wdrożenie innowacji • infrastruktura B+R • zazielenienie przedsiębiorstw • cyfryzacja przedsiębiorstw • wzrost kompetencji pracowników
Przykłady kosztów kwalifikowanych:	<p>m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koszty operacyjne na realizację prac B+R • koszty inwestycyjne na wdrożenie innowacji • koszty inwestycyjne na infrastrukturę B+R • koszty inwestycyjne na gospodarkę odpadami czy zwiększenie efektywności energetycznej przedsiębiorstw

4. Komercyjne finansowanie zielonej transformacji

4. Komercyjne finansowanie zielonej transformacji

Proces transformacji energetycznej wymaga wysokich nakładów inwestycyjnych. Wynika to z faktu, że polski system energetyczny jest w większości oparty na paliwach kopalnych (w 2023 r. ponad 60% wytworzonej energii elektrycznej. pochodziło z węgla). Tylko do 2040 r. Polityka Energetyczna Polski (która jest w aktualizacji) zakłada wydatki związane z transformacją energetyczną na poziomie 1,6 biliona PLN, z czego ok. 900 mld PLN dotyczy całego sektora paliwowo-energetycznego, zaś ok. 745 mld PLN sektorów pozaenergetycznych (przemysł, gospodarstwa domowe, usługi, transport i rolnictwo).

W celu zobrazowania skali tych nakładów, wydatki budżetu na 2024 rok wyniosą ponad 800 mld PLN, czyli koszt zielonej transformacji wyniesie ponad 2-krotność wydatków rocznego budżetu.

Dodatkowo z wyliczeń Polskiej Izby Ubezpieczeń wynika, że w ciągu ostatnich 40 lat straty poniesione w wyniku anomalii pogodowych wyniosły ok. 70 mld PLN. W przypadku realizacji negatywnych prognoz dotyczących temperatury do 2050 PKB Polski może zmniejszyć się o 10%.

Nakłady związane z transformacją gospodarki mogą być sfinansowane przez wkład własny, dotacje, instrumenty z pogranicza finansowania

komercyjnego i dotacyjnego bądź finansowanie bankowe. W poniższej części raportu odbiorcy zostaną przybliżone instrumenty z pogranicza finansowania dłużnego, z pogranicza finansowania dotacyjnego i bankowego oraz finansowania komercyjnego.

4.1. Finansowanie dłużne na styku dotacji i finansowania bankowego

Do instrumentów na styku finansowania dłużnego i dotacyjnego związanych z finansowaniem zielonej transformacji należą: pożyczki NFOŚ oraz WFOŚ. Pożyczki NFOŚ i WFOŚ dzielą się na:

- preferencyjne (charakteryzują się dużo niższym oprocentowaniem, stanowią pomoc publiczną). Przykładowe parametry pożyczki preferencyjnej:
  - okres finansowania 10 lat,
  - oprocentowanie 2% w skali rocznej bez dodatkowych kosztów.
  - W przypadku pożyczek preferencyjnych możliwe jest również umorzenie 50% jej wartości. Instrumenty tego typu są udzielane na konkretne zadania, np.: ochrona atmosfery, ochrona wód i gospodarki wodnej, ochrona ziemi, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska itp. itd.,
- rynkowe, pożyczki nie stanowią pomocy publicznej. Przykładowe parametry pożyczki na warunkach rynkowych:
  - udzielana na cele związane ze zmniejszeniem ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu oraz/lub zahamowanie spadku powierzchni terenów zielonych w miastach;
  - oprocentowanie na poziomie stopy referencyjnej,
- lub łączące powyższe elementy.

Pożyczki NFOŚ oraz WFOŚ mogą być udzielane zarówno na cele związane z finansowaniem nakładów inwestycyjnych jak np. na cele związane z zachowaniem płynności finansowej.

4.2. Finansowanie komercyjne

Finansowanie typu ESCO jest to nowa formuła finansowania, w ramach której inwestorzy finansują koszty inwestycji samorządów lub przedsiębiorstw energochłonnych, rozliczając się w kolejnych latach z uzyskanych z tytułu tej inwestycji oszczędności, biorąc na siebie część ryzyka związanego z realizacją inwestycji.

Nakłady ponoszone przez inwestora związane są z modernizacją instalacji klienta. Zwrot dla inwestora realizowany jest z przepływów pieniężnych będącymi pochodną oszczędności energii. Modele ESCO mogą się różnić w zależności od ustaleń między inwestorem a klientem: podziałem ryzyka, sposobem finansowania oraz dystrybucją generowanych środków pieniężnych. Odbiorcami usługi, czy też finansowania w formule ESCO są przedsiębiorstwa, które:

- nie mają możliwości finansowych do realizacji inwestycji,

- nie posiadają możliwości technicznych do samodzielnej realizacji inwestycji,
- przedsiębiorstwa, które poszukują gwarancji efektu energetycznego.

W przeciwieństwie do finansowania w formule EPC finansowanie typu ESCO zawarte jest na okres długoterminowy. Do zalet tego rozwiązania należą:

- brak konieczności angażowania środków pieniężnych klienta/odbiorcy,
- poprawa efektywności energetycznej instalacji,
- minimalizacja ryzyka technicznego inwestycji,
- co do zasady uproszczony proces zakupowy – najczęściej prace modernizacyjne wykonywane są przez jeden podmiot,
- brak obciążenia bilansu klienta/odbiorcy zobowiązaniami finansowymi.

Do przykładowej współpracy w modelu ESCO należy inwestycja zrealizowana przez firmę DB Energy. Prace polegały na modernizacji układu zasilania z wykorzystaniem odzysku ciepła odpadowego, zastosowaniu jednostki kogeneracyjnej oraz dokonanej kompleksowej modernizacji instalacji chłodniczej. Prace były wykonane dla Słodowni Soufflet Polska. Łączna wartość inwestycji wyniosła 29 mln PLN została w całości pokryta przez DB Energy. W wyniku wykonanych prac planowana jest redukcja rocznej emisji CO₂ o ok. 9,5 tys. ton.

Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie WNP.pl w 2022 r. polski rynek ESCO był wart ok. 200 mln PLN.

4.3. Sustainability Linked Loan (SLL) oraz Green Loan (GL)

W ostatnich latach widoczny jest dynamiczny wzrost popularności tych dwóch instrumentów, które na globalnym rynku istnieją dopiero od 2017 r. Dalszy oczekiwany wzrost popularności tego typu instrumentów związany jest z w dużej mierze z regulacjami prawnymi Unii Europejskiej – trend ten wzmocni wejście w życie dyrektywy CSRD dotyczącej sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD). Rozszerzy się zatem liczba podmiotów objętych obowiązkiem raportowania, co będzie dotyczyć również dużych podmiotów prywatnych.

Pod względem konstrukcji instrumenty zrównoważonego finansowania nie różnią się znacznie od standardowych kredytów, pożyczek i obli-

gacji. Dostępność finansowania zielonego jest co do zasady nieograniczona, ponieważ SLL i GL to w istocie „zwykły” kredyt, do którego dodatkowo dokładane są warunki (kryteria) ESG. Wobec tego w ramach finansowania celów (nakładów) ogólnych z kilkuletnią perspektywą można starać się SLL, natomiast przedsiębiorstwo musi być gotowe zaakceptować dodatkowe zobowiązania, które będą zgodne z najlepszymi praktykami rynkowymi wymaganymi przez instytucje finansowe. Zobowiązania o których mowa powinny być również mierzalne i corocznie weryfikowane przez uznany zewnętrzny podmiot atestacyjny.

Instrumenty SLL i GL w warunkach finansowania zawierać muszą istotny udział celów ESG. Jeśli cele finansowania inwestycji są jasno

zdefiniowane np. cele środowiskowe, mamy do czynienia z Green Loans (w przypadku kredytów) lub Green Bonds (w przypadku obligacji). W przypadku jeśli to są inwestycje związane z celami społecznymi, to będziemy mieli do czynienia z tzw. Social Bonds.

W przypadku gdy dane przedsiębiorstwo finansuje przedsięwzięcie bądź projekt związany z kilkoma różnymi celami ESG, instrument powiązany jest tylko z celami środowiskowymi – instrumentem wykorzystanym do finansowania będzie SSL.

4.3.1. Sustainability Linked Loan

SSL to instrument finansowy mający charakter finansowania ogólnokorporacyjnego. Istotnym aspektem tego finansowania jest mechanizm, który zakłada, że niespełnienie celów środowiskowych określonych w umowie kredytowej skutkuje podwyżką marży.

Kluczowymi elementami tego typu finansowania są:

- wybór i określenie celów powiązanych ze zrównoważonym rozwojem i wskaźników KPI, które będą znajdowały się w umowie o finansowanie,
- zaszczyt mechanizmu margin adjustment (zmiana marży w zależności od spełniania KPI określonych w umowie kredytowej),
- raportowanie spełnienia KPI środowiskowych do instytucji finansowych,
- weryfikacja poziomu spełnienia KPI (obowiązkowo raz do roku, - weryfikacja dokonywana jest przez zewnętrzny podmiot).

Do działań niezbędnych w celu przygotowania finansowania w formule SLL należą:

- opracowanie ram finansowych zgodnych z frameworkiem SLL,
- nieobowiązkowe, ale rekomendowane pozyskanie second party opinion potwierdzającej, czy transakcja jest zgodna z rynkowym standardem tego typu finansowań,
- ustalenie mechanizmu dostosowania marży. Koszt finansowania zależy od realizacji celów środowiskowych

Korzyści:

- pozytywny odbiór przedsiębiorstwa przez kontrahentów, klientów, instytucje finansowe i inwestorów,
- większa elastyczność w zakresie przeznaczenia środków. Możliwość finansowania wszystkich projektów w formule Sustainability-linked w ramach planu nakładów inwestycyjnych,
- zmniejszenie ekspozycji na podejrzenia o greenwashing – finansowanie jest na cele ogólnokorporacyjne,
- korzyści w postaci tańszego długu (o ok. 0,15 p.p. taniej niż standardowe kredyty/pożyczki: przy długu o wartości 100 mln korzyść z finansowania w formule SSL wynosi ok. 150 tys. PLN rocznie (na samej marży kredytowej),
- nie tylko niższa cena długu, ale też możliwość pozyskania większego finansowania ze strony banków.

Ryzyka:

- ryzyko wystąpienia potrzeby zawarcia dodatkowych kowenantów związanych z ESG,
- przedsiębiorstwo zobowiązane jest do realizacji celów KPI określonych w umowie kredytowej,
- brak realizacji powyższych celów może skutkować zmianą marży na niekorzyść kredytobiorcy.

4.3.2. Green Loan

Ma charakter finansowania celowego z góry określonym wykorzystaniem środków. Zielone projekty są jasno zdefiniowane i zawarte w załączniku do umowy kredytu.

Kluczowymi elementami tego typu finansowania są:

- wykorzystanie środków na jasno określone w umowie inwestycje,
- analiza i wybór inwestycji,
- aktywne zarządzanie środkami udostępnionymi przez instytucje finansowe,
- raportowanie wydatkowania środków.

Konieczne działania jakie należy podjąć aby zorganizować finansowanie w formule SLL:

- opracowanie ram finansowych zgodnych z frameworkiem GL,
- nieobowiązkowe, ale rekomendowane pozyskanie second party opinii potwierdzającej czy transakcja jest zgodna z rynkowym standardem tego typu finansowań,
- nieobowiązkowa weryfikacja wydatkowania środków przez zewnętrznego dostawcę.

Korzyści:

- pozytywny odbiór przedsiębiorstwa przez kontrahentów i klientów,
- brak ryzyka zmiany marży na niekorzyść kredytobiorcy,
- możliwość refinansowania zrealizowanych projektów/inwestycji sprzed kilku lat wstecz (max. 2-3 lata),
- ekspozycja na nowych dawców kapitału (również banków).

Ryzyka:

- finansowanie ograniczonej liczby projektów,
- ryzyko nałożenia wymagających kryteriów oceny na przedsiębiorstwa o określonym profilu działalności,
- zakres projektów negocjowany z bankami wraz z koniecznością szczegółowej weryfikacji inwestycji, w tym w oparciu o Techniczne Kryteria Klasyfikacji Taksonomii UE,
- ryzyko ekspozycji na podejrzenia o greenwashing jeśli projekty finansowane z tego kredytu nie są zielone i wykaże to np. zewnętrzna weryfikacja,
- w przypadku finansowania projektów niezgodnych z celami zielonego finansowania ryzyko wypowiedzenia umowy kredytowej,
- ryzyko wystąpienia potrzeby zawarcia dodatkowych kowenantów związanych z ESG.

Podsumowanie i wnioski z rozdziału

Institucje finansowe cechują się coraz bardziej restrykcyjnym podejściem do przedsiębiorstw emitujących zanieczyszczenia. Świadomi kontrahenci i klienci coraz częściej wymagają od firm troski o środowisko. W związku z tym zielone inwestycje, czy działania związane z dekarbonizacją działalności są coraz częstszym wymogiem inwestorów. Proces tworzenia strategii zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju może trwać wiele miesięcy, natomiast ich wdrożenie nawet wiele lat.

W związku z powyższym przedsiębiorstwa powinny z wyprzedzeniem planować działalność w zgodzie z wymaganiami ESG i pracować nad pozyskaniem zrównoważonego finansowania.

Autorzy raportu

Magdalena Zawadzka

partner

Dotacje i Ulgi Podatkowe

magdalena.zawadzka@crido.pl

Marcin Tytkowski

dyrektor

Strategy & Debt Advisory

marcin.tytkowski@crido.pl

Marta Kolimaga

starszy menedżer

Dotacje i Ulgi Podatkowe

marta.kolimaga@crido.pl

Dawid Sikora

senior associate

Strategy & Debt Advisory

dawid.sikora@crido.pl

Martyna Hofman

menedżer

Dotacje i Ulgi Podatkowe

martyna.hofman@crido.pl

Dominika Grzeczka

konsultant

Dotacje i Ulgi Podatkowe

dominika.grzeczka@crido.pl

Dlaczego już dziś warto zaplanować transformację energetyczną z CRIDO?

Przedsiębiorcy muszą mierzyć się z:

- Szeregiem wyzwań zw. ze zmianami klimatycznymi
- Potrzebą zrównoważonego rozwoju
- Rosnącymi kosztami energii

Łącząc kompetencje z różnych obszarów, nasz zespół współpracuje z:

- wytwórcami energii,
- spółkami obrotu energią elektryczną i gazem,
- nabywcami energii, w tym przemysłem energochłonnym,
- sektorem ciepłownictwa,
- podmiotami inwestującymi w farmy wytwórcze i własne źródła energii,
- branżą net-zero.

Nasze kompetencje:

Doradztwo w zakresie transformacji energetycznej przedsiębiorstwa

PPP

PZP

OZE

Prawo energetyczne

Ceny transferowe

Podatki

Doradztwo transakcyjne

Dotacje i ulgi podatkowe

Due Diligence finansowe, podatkowe i prawne

Strategy & debt advisory

Corporate finance

Project finance

Strategie i raportowanie ESG

Zarządzanie inwestycjami

CRIDO - wspieramy we wszystkich obszarach prowadzenia i rozwoju biznesu

Źródła

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_pl

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0161>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1153>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0783>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32003L0087>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0695>

Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej

Krajowy Plan Odbudowy

Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji

CRIDO

&

Disclaimer

Każda informacja zawarta w niniejszym raporcie jest dostępna nieodpłatnie. Publikacja nie ma charakteru reklamowego i służy wyłącznie celom informacyjnym. Żadna informacja zawarta w niniejszym materiale nie stanowi porady prawnej ani oferty, w tym w rozumieniu art. 66 § 1 Kodeksu cywilnego. CRIDO wyłącza swoją odpowiedzialność z tytułu jakichkolwiek roszczeń, strat, żądań lub szkód wynikających lub związanych z korzystaniem z informacji, treści lub materiałów zawartych w prezentacji.